

HEMCHNDRACHARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY,

PATAN. - 384 265.

Final Syllabus for Semester System

With effect From : June - 2010

FACULTY - Arts

SUBJECT - Gujarati

CLASS - M.Phil

SEMESTER - I & II

TOTAL PAGE - 01 TO 07

Date : - ~~06~~ 2010
1/10/2010

હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ

એમ.ફિલ ઈન ગુજરાતી
અભ્યાસક્રમ

Design and Structure Of M.Phil. in Gujarati Course for Semester based
Credit System to be Implemented from June 2010

SEMESTER- I

Compulsory Paper

Paper No	Course Name	Lecturer	Others	Total Course Credit	Total Marks
I	સંશોધનની પદ્ધતિ	03	01	04	100
II	વિવિધ સાહિત્યિક અભિગમો અને વાદ	03	01	04	100
Elective Papers (Any one)					
III Option-1	કૃતિનું સંપાદન અને તેની સમસ્યાઓ	03	01	04	100
Option-2	સાહિત્યકૃતિનો અનુવાદ અને તેની સમસ્યાઓ	--	--	--	--

SEMESTER- II

Compulsory Paper

Paper No	Course Name	Lecturer	Others	Total Course Credit	Total Marks
IV	સાહિત્યિક સમસ્યાઓ અને વિવાદો	03	01	04	100
V	લઘુશોધ નિબંધ (Dissertation)	03 (Theory)	01 (Viva voice)	04	100 (75+25)
Elective Papers					
VI Option-1	ભાષાવિજ્ઞાન, શૈલી વિજ્ઞાનનો સાહિત્ય વિવેચનમાં વિનિયોગ	03	01	04	100
Option-2	સાહિત્ય અને પત્રકારત્વ	--	--	--	--

હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ.
એમ ફિલ ઈન ગુજરાતી
અભ્યાસક્રમ

Semester – I

paper - I : સંશોધનની પદ્ધતિઓ.

- એકમ : ૧ (ક) સંશોધનની સંજ્ઞા અને વિભાવના
(ખ) સંશોધનની વ્યાખ્યા
(ગ) સંશોધનની ઉપયોગિતા
- એકમ : ૨ – સંશોધનની વિવિધ પદ્ધતિઓ
– સાહિત્ય સંશોધન અને ગુજરાતી સાહિત્યમાં તેનું પ્રવર્તન
- એકમ : ૩ સાહિત્ય સંશોધન અને અન્ય સંશોધન વચ્ચેનો સામ્યભેદ
(ક) વિવેચન અને સંશોધન વચ્ચેનો સામ્યભેદ.
(ખ) સંપાદન અને સંશોધન વચ્ચેનો સામ્યભેદ
(ગ) વિજ્ઞાનો, સામાજિક વિજ્ઞાનો અને સાહિત્યિક સંશોધન વચ્ચેનો સામ્યભેદ
- એકમ : ૪ સાહિત્યિક સંશોધનના પ્રકારો
(ક) સ્વરૂપલક્ષી (ધ) કર્તાલક્ષી
(ખ) પ્રવાહલક્ષી (ચ) તુલનાત્મક
(ગ) કૃતિલક્ષી (છ) આંતરવિધાકીય
- એકમ : ૫ સંશોધનની રૂપરેખા (સિનોપ્સીસ)
(ક) સંશોધનમાં માર્ગદર્શન અને સંશોધનની ભૂમિકા
(ખ) સંશોધનમાં રુચિ, ટિપ્પણી અને પરિશિષ્ટ વગેરેનું મહત્વ.

પરીક્ષા અને ગુણભારાંક : –

- દરેક એકમમાંથી એક એમ આંતરિક વિકલ્પવાળા પાંચપ્રશ્નો પૂછવામાં આવશે.

સંદર્ભગ્રંથો : –

- (૧) સંશોધનશાખા – પ્રા. સી. વી. મહેતા
- (૨) સાહિત્યિક સંશોધન વિશે – સુમન શાહ
- (૩) અર્થઘટન શાખા – પ્રા. સી. વી. મહેતા
- (૪) સાહિત્ય સંશોધનના મૂળભૂત ખ્યાલો – પ્રા. સી. વી. મહેતા

Semester – I.

Paper II. : વિવિધ સાહિત્યિક અભિગમો અને વાદ

- એકમ-૧ અભિગમ, વાદ અને તરેહ સંજ્ઞાઓ અને તેની વિભાવના
સાહિત્યમાં તેમજ અન્ય વિદ્યાશાખાઓમાં પ્રવર્તતા અભિગમો-વાદ
- એકમ-૨ સાહિત્ય અને સામાજિક અભિગમો
ક. ગાંધીવાદી ગ. દેશીવાદ
ખ. નારીવાદી ઘ. દલિતવાદ
- એકમ-૩ સાહિત્ય અને મનોવૈજ્ઞાનિક અભિગમ
ક. ગ્રંથમૂલક
ખ. આંતરચેતના પ્રવાહમૂલક
ગ. જાતીયતા મૂલક
- એકમ-૪ સાહિત્ય અને તત્ત્વજ્ઞાનલક્ષી અભિગમ
ક. અસ્તિત્વવાદમૂલક ગ. પ્રતિભાશાસ્ત્રમૂલક
ખ. પ્રત્યભિજ્ઞામૂલક ઘ. વિઘટનમૂલક
- એકમ-૫ અભિગમમૂલક કૃતિસમીક્ષા
ક. પ્રેમાનંદ રચિત 'કુંવરબાઈનું મામેરું'માં સામાજિક અભિગમ
ખ. મુકુન્દપરીખ કૃત 'મહાભિનિષ્કમણ'માં આંતરચેતના પ્રવાહમૂલક અભિગમ
ગ. મધુ રાય કૃત 'કામિની'માં મનોવૈજ્ઞાનિક અભિગમ

• પરીક્ષા અને ગુણભારાંક : -

: - દરેક એકમમાંથી એક એમ આંતરિક ચિકલ્પવાળા પાંચ પ્રશ્નો પૂછવામાં આવશે.

• સંદર્ભગ્રંથો : -

- (૧) ગુજરાતી વિવેચનના કેટલાક સંપ્રદાયો - હિમ્મત ભિલોડીયા
- (૨) આધુનિકતાવાદ - ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાળા
- (૩) સાહિત્યમાં આધુનિકતા - સુમન શાહ
- (૪) અનુઆધુનિકતા અને આપણે - સુમન શાહ
- (૫) આધુનિકતા : એક સંયુક્ત સંપ્રદાય - બિપીન આશર
- (૬) નારીવાદ વિભાવના અને વિમર્સ - ઉર્વશી પંડ્યા
- (૭) સાહિત્યિકવાદો - યશવંત ત્રિવેદી

Semester – I Elective Papers (Any one)
Paper – III Option – I : કૃતિનું સંપાદન અને તેની સમસ્યાઓ

- એકમ : ૧. સાહિત્યકૃતિનું સંપાદન
કૃતિ સંપાદનનો હેતુ અને એની ઉપયોગિતા
- એકમ : ૨. કૃતિ સંપાદન અને તેના પ્રકાર-રીતો
ગુજરાતી ભાષામાં થયેલાં વિભિન્ન સંપાદનો
- એકમ : ૩. પ્રાચીન , મધ્યકાલીન કૃતિઓનું સંપાદન અને તેની સમસ્યાઓ , કૃતિપાઠ અનેપાઠ સમીક્ષાના પ્રકારો
- એકમ : ૪. પ્રાચીન , મધ્યકાલીન કૃતિની હસ્તપ્રતની લિપિ , હસ્તપ્રતની વાચના , હસ્તપ્રતની સામગ્રી ,
હસ્તપ્રતનો વંશાનુક્રમ , સંચરિત પાઠયગ્રંથમાં પ્રવેશતી અશુદ્ધિઓ
- એકમ : ૫. મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યકૃતિઓનાં થયેલાં મહત્વનાં સંપાદનો

● સંદર્ભગ્રંથો : -

- (૧) હસ્તપ્રતવિદ્યા અને - બળવંત જાની (૪) નંદબત્રીસી - હસુ યાજ્ઞિક
(૨) ભરતેશ્વર બાહુબલિ રાસ - બળવંત જાની (૫) રામવિવાહ આખ્યાન - બળવંત જાની
(૩) કુંવરબાઈનું મામેરું - શંકર ઠાકર

પરીક્ષા અને ગુણભારાંક : -

- દરેક એકમમાંથી એક એમ આંતરિક વિકલ્પવાળા પાંચ પ્રશ્નો પૂછવામાં આવશે.

Semester - I
Paper – III Option – II : સાહિત્યકૃતિનો અનુવાદ અને તેની સમસ્યાઓ

- એકમ : ૧. ગુજરાતી સાહિત્ય , હિન્દી સાહિત્ય અને વિશ્વ સાહિત્યની પ્રશિષ્ટકૃતિઓનો પરિચયાત્મક ખ્યાલ.
- એકમ : ૨. વિભિન્ન ભાષાઓનો પરસ્પર પડતો પ્રભાવ અને અનુવાદનું મહત્વ.
- એકમ : ૩. અનુવાદકની સજ્જતા,
અનુવાદકની સમસ્યાઓ અને ઉકેલ.
- એકમ : ૪. ગુજરાતીમાં , પરભાષાની કૃતિઓનો અનુવાદ
પરભાષામાં ગુજરાતી કૃતિઓનો અનુવાદ
- એકમ : ૫. અનુદિતકૃતિ -

● સંદર્ભગ્રંથો : -

- (૧) અનુવાદ સિદ્ધાંત અને સમીક્ષા - રમણ સોની
(૨) અનુવાદવિજ્ઞાન : સ્વરૂપ ઔર સમસ્યાએ ડૉ. રામગોપાલવીર

Semester – II : Paper - IV : સાહિત્યિક સમસ્યાઓ અને વિવાદો

- એકમ : ૧ સાહિત્યિક સમસ્યાઓ વિશેનો સામાન્ય ખ્યાલ
૧. મધ્યકાલીન પ્રાચીન સર્જકોના જીવન વિશેની વિગતો મેળવવાની સમસ્યા
૨. નામાંકિત સર્જકોને નામે ચડાવી દેવાયેલી શંકાસ્પદ કૃતિઓ
૩. કૃતિવિવેચનના મૂલ્યાકનના માપદંડો
- એકમ : ૨ નરસિંહ મહેતાનું જીવન અને જીવનકાળ
નરસિંહની શંકાસ્પદ કૃતિઓ
- એકમ : ૩ પ્રેમાનંદનું જીવન અને જીવનકાળ
પ્રેમાનંદની શંકાસ્પદ કૃતિઓ
- એકમ : ૪ ટૂંકીવાર્તા અને ઘટનાનું તિરોધાનનો વિવાદ
નવલકથા શુદ્ધકળાની વિચારણા અને સરસ્વતીચંદ્ર નવલકથામાં શુદ્ધકળા વિષયક વિવેચનોનો વિવાદ
- એકમ : ૫ સાહિત્યમાં બોલીપ્રયોગનું ઔચિત્ય
વ્યવહારભાષા અને સાહિત્યની ભાષા

- પરીક્ષા અને ગુણભારાંક : - દરેક એકમમાંથી એક એમ આંતરિક વિકલ્પવાળા પાંચ પ્રશ્નો પૂછાશે.

Semester – II : Paper - V : Dissertation

૧. દરેક વિદ્યાર્થીએ કોઈપણ એક વિષય શીર્ષક નક્કી કરી એના પર નિયત સમયમાં Dissertation તૈયાર કરી રજૂ કરવાનું રહેશે.
૨. Dissertation માટે નિયત કરવામાં આવે તે માર્ગદર્શનની નિર્દેશો મુજબ Dissertation તૈયાર કરવાનું રહેશે.
૩. Dissertation નું શીર્ષક M. Phil co-ordination પાસે મંજૂર કરાવવાનું રહેશે.
૪. Dissertation માં Theory ના 75 અને Viva – voceના 25 ગુણ ભારાંક રહેશે. કુલ ગુણ-૧૦૦

Semester – II : Paper - VI :
Elective Papes (Any one)

PAPER – VI option – I : ભાષાવિજ્ઞાન , શૈલીવિજ્ઞાન , સામાજિકવિજ્ઞાનનો સાહિત્ય વિવેચનમાં વિનિયોગ.

- એકમ : ૧ સાહિત્ય વિવેચન અને વિભિન્ન વિદ્યાશાખાઓનો પરસ્પર સંબંધ.
ભાષાવિજ્ઞાન અને તેનું કાર્યક્ષેત્ર.
ભાષાવિજ્ઞાનની વિભિન્ન વિદ્યાશાખાઓ.
ભાષાવિજ્ઞાનનો સાહિત્યવિવેચનમાં વિનિયોગ.
- એકમ : ૨ આધુનિક ગુજરાતી સાહિત્યવિવેચન અને તેની વિવિધ તરેહો
આધુનિક ગુજરાતી સાહિત્યવિવેચનમાં માધ્યમભાષાને ધ્યાનમાં રાખી થતું વિવેચન – સંરચના અને સંરચનાવાદી સાહિત્યવિવેચન
- એકમ : ૩ ભાષા , સમાજ , અને સાહિત્યનો પરસ્પર સંબંધ
સાહિત્ય વિવેચનમાં સામાજિક વિજ્ઞાનનો વિનિયોગ
- એકમ : ૪ શૈલીવિજ્ઞાન અને એનો સાહિત્યવિવેચનમાં વિનિયોગ
ગુજરાતીમાં થયેલી એ પ્રકારની વિવેચન પ્રવૃત્તિ.
- એકમ ૨ ૫ ગુજરાતીમાં ભાષાવિજ્ઞાન , શૈલીવિજ્ઞાન , સામાજિકવિજ્ઞાનને આધારે થયેલી વિવેચન પ્રવૃત્તિ – મહત્વના વિધ્વાનોનું પ્રદાન.
- પરીક્ષા અને ગુણભારાંક : – દરેક એકમમાંથી આંતરિક વિકલ્પવાળા પાંચ પ્રશ્નો પૂછાશે.
 - સંદર્ભગ્રંથો : – (૧) ભાષા સમાજ અને સાહિત્ય – ડૉ. યોગેન્દ્ર વ્યાસ
(૨) ભાષાનો વૈજ્ઞાનિક અભ્યાસ – ડૉ. યોગેન્દ્ર વ્યાસ
(૩) સામાજિક ભાષાવિજ્ઞાન – ડૉ. યોગેન્દ્ર વ્યાસ

PAPER – VI - Option – II : પત્રકારત્વ અને સાહિત્યિક પત્રકારત્વ

- એકમ : ૧ સાહિત્ય અને સમુહમાધ્યમો
લોકશાહીમાં સમુહમાધ્યમોનું મૂલ્ય
સાહિત્ય અને સમુહમાધ્યમોની જીવનમાં ઉપયોગીતા અને જીવનમૂલ્યો.
- એકમ : ૨ સાહિત્ય અને પત્રકારત્વ અને ઉદ્દેશ્ય , કાર્યક્ષેત્ર વગેરે.
- એકમ : ૩ સાહિત્યિક પત્રકારત્વ અને તેની વિભાવના
ગુજરાતી પત્રકારત્વનો ઉદભવ અને વિકાસ.
- એકમ : ૪ સાહિત્યની ભાષા અને પત્રકારત્વની ભાષા
રૂઢિપ્રયોગ , કહેવત , દ્રષ્ટાન્ત ઈત્યાદિનો વિનિયોગ
લેખનમાં રહી જતી ત્રુટીઓ.
- એકમ : ૫ ગુજરાતી પત્રકારત્વક્ષેત્રે વિધવાનોનું પ્રદાન

- પરીક્ષા અને ગણભારાંક : - દરેક એકમમાંથી એક એમ આંતરિક વિકલ્પવાળા પાંચ પ્રશ્નો પૂછાશે.

- સંદર્ભગ્રંથો : -

- (૧) - અને સાહિત્ય - યશવંત ત્રિવેદી
- (૨) પત્રકારત્વ અને સાહિત્ય - સંપા. યશવંત ત્રિવેદી
- (૩) સામાયિકોની સૃષ્ટિ - યાસીન દલાલ
- (૪) પત્રકારત્વનો પ્રવાહ - લે. વિષ્ણુ પંડ્યા
- (૫) સાહિત્ય અને પત્રકારત્વ - સંપા. કુમારપાળ દેસાઈ
- (૬) સમૂહ માધ્યમો અને સાહિત્ય - પ્રીતિ શાહ
- (૭) મિડીયા મેસેજ - સુમન શાહ
- (૮) પ્રખર પત્રકારત્વ - યાશીન દલાલ.